

Změny jednacích řádů parlamentů upravující vzdálený přístup

V důsledku pandemie 2020, v členských státech EU

Obsah:

ESTONSKO.....	4
BELGIE.....	5
FINSKO	6
FRANCIE	7
CHORVATSKO.....	7
IRSKO	8
LITVA.....	8
LOTYŠSKO.....	9
MALTA	9
NĚMECKO	9
POLSKO	10
PORTUGALSKO	12
RUMUNSKO	12
ŘECKO.....	13
SLOVINSKO.....	13
ŠPANĚLSKO	14
SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ.....	15
EVROPSKÝ PARLAMENT.....	16
REFERENCE	17

Shrnutí

Během jara a nyní během podzimu 2020 přijala řada evropských parlamentů změny jednacích řádů, které umožňují účast i hlasování poslanců parlamentu při vzdáleném přístupu typu videokonference. Plénum i výbory se vzdáleným přístupem už od jara provozuje i Evropský parlament, vzhledem k omezené možnosti přicestování poslanců EP. Většina parlamentů v praxi používá tzv. hybridní systém, kdy je (přínejmenším) organizátor (předsedající) přítomen v budově parlamentu, aby si zajistil administrativní a IT podporu od parlamentního personálu a další služby. Tento systém v některých parlamentech umožňuje i fyzickou přítomnost poslanců, pokud je to přípustné vzhledem ke zdravotním předpisům.

Ke změně není u řady parlamentních komor třeba změny zákona, pokud jednací řád není zákonem. Změny jednacích řádů byly v některých parlamentech vepsány do jednotlivých ustanovení. Jiné jednací řády přidaly zvláštní novou kapitolu jednacího řádu. Jednací řády často stanovují, že se ostatní (běžná) pravidla aplikují „přiměřeně“. Parlamenti, které umožňují vzdálené jednání pléna, vždy umožňují i vzdálené jednání výborů popř. dalších vybraných orgánů parlamentu, včetně řídicích orgánů (Rada předsedů, předsednictvo apod.).

Pokud se týká doby platnosti vzdáleného přístupu, používají některé jednací řády jako podmínku vyhlášený mimořádný stav, ve většině případů je však rozhodnutí ponecháno na řídicím orgánu parlamentu. Některé parlamenti přijaly novelu na určitou dobu, ale režim může být prodloužen, což už se u některých parlamentů stalo.

Žádný z analyzovaných jednacích řádů nejmenuje v jednacím řádu používanou platformu IT, naopak, téměř všechny jednací řády jsou formulovány tak, aby bylo možno jednací i hlasovací platformu operativně měnit.

Nejprogresivnějšími jsou pravděpodobně státy okolo Estonska, které tradičně vykazují nejmenší obavy z informačních technologií, velmi rychle byly při přípravě vzdáleného jednání i Rumunsko a Polsko. Vzdálené hlasování zajistily rovněž parlamenti se zámořskými územími, aby poslanci z těchto území neztratili svá poslanceká práva (např. Španělsko). Naproti tomu některé klasické staré parlamenti vzdálený přístup plénu neumožňují (Francie, Itálie, Švédsko) a používají jen upravený režim jednání, stejně jako některé střeoevropské parlamenti (Slovensko, Maďarsko, Bulharsko). V některých státech je tomu tak proto, že parlament může delegovat zákonodárné pravomoci na exekutivu a parlament se nemusí scházet tak často.

Některé státy aplikují jen vzdálené hlasování, vystoupení poslance z jiného místa než na plénu parlamentu jednacím řádem neumožňují (zejména Belgie a Španělsko¹). Spojené království aplikuje (jako vždy) vlastní přístup, viz níže.

Problematický může být pro zavedení vzdáleného hlasování systém nerozlišených hlasování prostřednictvím elektronického hlasování, který vede k velkému počtu hlasování, a to i procedurálních (což je systém aplikovaný v obou komorách v ČR). Tento systém není lehké převést do vzdáleného hlasování, zejména u větších komor, ale možné to je. Převedení do vzdáleného hlasování je snadnější tam, kde existuje více typů hlasování podle důležitosti.

Komparace byla zpracována z materiálů a dokumentů, které jsou platné v současnosti, tedy v listopadu 2020, situace v členských státech se s rozvojem druhé vlny pandemie velmi rychle mění a počet států se vzdáleným přístupem stoupá.

Členské státy EU, které nejsou níže uvedeny, vzdálený přístup plnoprávných úředních schůzí ani vzdálené hlasování neprovádějí, kromě výše uvedených se jedná o Rakousko, Nizozemsko a Dánsko.

¹ Tato informace může být zastaralá, vše se mění velmi rychle.

Obsah

ESTONSKO	4
ZNĚNÍ JEDNACÍHO ŘÁDU	4
BELGIE	5
ZNĚNÍ JEDNACÍHO ŘÁDU SNĚMOVNY REPREZENTANTŮ.....	5
FINSKO	6
ZNĚNÍ NOVELY JEDNACÍHO ŘÁDU	6
FRANCIE	7
CHORVATSKO	7
ZNĚNÍ JEDNACÍHO ŘÁDU	7
IRSKO	8
LITVA	8
ZNĚNÍ JEDNACÍHO RÁDU	8
LOTYŠSKO	9
ZNĚNÍ JEDNACÍHO ŘÁDU	9
MALTA	9
NĚMECKO	9
ZNĚNÍ JEDNACÍHO ŘÁDU BUNDESTAGU	9
POLSKO	10
ZNĚNÍ JEDNACÍHO ŘÁDU SEJMU	10
PORTUGALSKO	12
RUMUNSKO	12
ZNĚNÍ JEDNACÍCH ŘÁDŮ KOMOR	12
ŘECKO	13
SLOVINSKO	13
ZNĚNÍ JEDNACÍHO ŘÁDU NÁRODNÍHO SHROMÁŽDĚNÍ.....	13
ŠPANĚLSKO	14
ZNĚNÍ NOVELY JEDNACÍHO ŘÁDU SENÁTU	15
SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ	15
DOČASNÉ ZMĚNY JEDNACÍCH PRAVIDEL DOLNÍ SNĚMOVNY	15
ZMĚNY JEDNACÍCH PRAVIDEL SNĚMOVNY LORDŮ	16
EVROPSKÝ PARLAMENT	16
ZNĚNÍ NÁVRHU NOVELY JEDNACÍHO ŘÁDU EP (ZATÍM NEPLATÍ).....	16
REFERENCE	17

Estonsko

Riigikogu (estonský parlament) schválil pravidla jednání pléna prostřednictvím vzdáleného přístupu v červnu 2020. Do schválení novely měly možnost vzdáleně jednat jen výbory. Novela jednacího řádu platí od 12. 6. 2020. V praxi se tak jednalo zejména v létě, v současnosti se zpracovává vlastní parlamentní IT platforma, která by mohla být použita pro hlasování. V září se vzdálený systém nepoužíval.

Znění jednacího řádu

Vzdálená účast na zasedání Riigikogu (estonský jednokomorový parlament)

§ 89 Zasedání Riigikogu prostřednictvím vzdáleného přístupu

- (1) Ze závažných důvodů může Rada Riigikogu rozhodnout o zasedání prostřednictvím vzdáleného přístupu.
- (2) Zasedáním se vzdáleným přístupem se rozumí zasedání Riigikogu, kterého se členové mohou účastnit elektronickými prostředky, aniž by byli fyzicky přítomni na zasedání.
- (3) Zasedání se vzdáleným přístupem se může konat za předpokladu, že je členům Riigikogu zaručena možnost sledovat jednání zasedání v reálném čase ze vzdáleného místa, provádět procedury v rámci zasedání (předložení návrhu zákona, představení zprávy, provedení poznámky nebo komentáře, podání námítky, provedení hlasování a provedení dalších procedur) a učinit oznámení o překážkách těchto procedur.
- (4) Při zasedání se vzdáleným přístupem předsedající při aplikaci ustanovení tohoto zákona, která upravují organizaci zasedání, umožní výjimky, pokud jsou nezbytné ke konání zasedání se vzdáleným přístupem, za podmínky, že nebrání členům Riigikogu ve výkonu jejich práv.
- (5) Vyskytnou-li se překážky, které neumožňují přenos zasedání se vzdáleným přístupem, předsedající přerušuje jednání, dokud nejsou překážky odstraněny.
- (6) Pokud je účast člena Riigikogu na zasedání se vzdálenou účastí narušena z důvodů, které jsou mimo kontrolu kancléřství Riigikogu, může předsedající rozhodnout o pokračování zasedání se členy, kteří se ho mohou účastnit.
- (7) Prezident Riigikogu oznamuje konání zasedání Riigikogu se vzdáleným přístupem členům Riigikogu prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků nejméně tři dny před konáním zasedání. V případě závažných důvodů může být oznamovací lhůta kratší.

§ 81. **Metody hlasování**

[...]

(4) Pokud v případě zasedání se vzdáleným přístupem není možno použít pro hlasování elektronický systém hlasování ani hlasování prostřednictvím zdvižení ruky, je možno hlasovat kteroukoli jinou metodou, která je odsouhlasena předsedajícím.

§ 82

[...]

(2) V případě § 81 odst. 3 a 4 jsou výsledky hlasování zjištěny a námítky proti hlasování řešeny volebním výborem, který zahrnuje zástupce z každého poslaneckého klubu Riigikogu.

Belgie

Sněmovna reprezentantů schválila novelu svého jednacího řádu už v březnu 2020. Novela umožňuje hlasování i práci ve výborech a jiných orgánech prostřednictvím vzdáleného přístupu, i když výslovně zmiňuje jen hlasování. Sněmovna novelu běžně aplikuje.

Senát belgického parlamentu přijal podobnou novelu. V této studii není přeložena. V září Senát diskutoval o další novelizaci, která by lépe zajistila bezpečnou identifikaci hlasujícího senátora.

Znění jednacího řádu Sněmovny reprezentantů

Čl. 25

1. V okamžiku stanoveném pro začátek schůze výboru bere předseda výboru na vědomí prezenční listinu: má možnost schůzi okamžitě zahájit, přerušit nebo odložit.
2. Ve výboru je vždy vyžadována přítomnost většiny členů, aby bylo možné posoudit návrhy zákonů nebo jiné návrhy.

Během jednání může kterýkoli člen kdykoli požádat o přerušeni, pokud není dosaženo kvora, jinak může schůze pokračovat, i když není dosaženo kvora. (...)

2bis. Článek 42, odst. 3bis, má obdobné použití ve výboru, přičemž platí, že členové, kteří hlasují elektronicky v souladu s čl. 26 odst. 4 třetí větou, jsou považováni za přítomné.

3. Předseda výboru sepíše seznam členů přítomných a nepřítomných na každé schůzi s uvedením důvodů omluvy, která mu byla odevzdána písemně. Tento seznam je zveřejněn v celkové zprávě z jednání schůze. (...)

Čl. 42

1. V okamžiku stanoveném pro začátek zasedání [rozuměj pléna] předseda bere na vědomí prezenční listinu vypracovanou úřadem; má možnost buď zahájit zasedání okamžitě, nebo jmenovitě vyzvat poslance k účasti (*procéder à l'appel nominal*).
2. Předseda vyzve členy, kteří byli přítomni před ukončením výzvy a kteří nereagovali, aby se zaregistrovali.
3. Zjistí-li se, že počet poslanců není dostatečný, může předseda zasedání odložit na šedesát minut. Pokud tuto možnost nevyužije nebo pokud komora ještě nedosáhne předepsaného kvora, stanoví začátek zasedání na jeden z následujících čtyř pracovních dnů, pokud komora již neurčila termín dříve. (...)

3bis. Při aplikaci odst. 3 může Konference předsedů v případě závažné a výjimečné situace, která ohrožuje veřejné zdraví a brání členům sněmovny ve fyzické přítomnosti, schválit urgentní rezoluci, která stanoví, že členové, kteří hlasují způsobem podle ustanovení čl. 58 odst. 3 třetí věty, jsou považováni za přítomné. Členové sněmovny musí být o rezoluci informováni. (...)
Členové sněmovny předem informují předsedu sněmovny nebo vedoucího soudní kanceláře, že budou hlasovat podle ustanovení čl. 58 odst. 3 třetí věty. (...)

Čl. 58 (...)

Způsoby hlasování

1. Sněmovna hlasuje povstáním nebo podle jmen.
2. Hlasování podle jmen se provádí jmenovitým nebo tajným hlasováním. Dva nejmladší členové provedou vyvolání jmen a zaznamenají hlasy.
3. Jmenovité hlasování je buď hlasování nahlas, nebo podepsaným hlasováním. Hlasování jménem vyjádřené elektronicky je hlasováním podepsaným. **V případě uvedeném v článku 42, odst. 3bis, se hlas odevzdaný před ukončením hlasování vzdáleným elektronickým hlasováním považuje za hlas podepsaný.** V případě podepsaného hlasování jsou hlasy a zdržení se hlasování členů sněmovny zveřejněny v úplné zprávě.
Hlasování jménem je povinné v případě konečného hlasování o zákonu, v případě vyjádření důvěry, konstruktivního vyjádření nedůvěry, v případě návrhů na nedůvěru podle čl. 135 – 138. (...).

Finsko

Eduskunta 5. října 2020 schválila usnesením dočasnou změnu² jednacího řádu. Na základě toho může parlament kvůli obzvláště závažné a velmi rozšířené nebezpečné infekční nemoci rozhodnout o možnosti vzdáleného hlasování v plénu a o možnosti pořádat oficiální vzdálené schůze výborů. V říjnu až listopadu 2020 jsou poslanci školeni pro vzdálené hlasování. Dočasná změna jednacího řádu je platná do 30. září 2021.

Znění novely jednacího řádu

§ 1 (Vkládá se) Parlamentní práce vzdáleným přístupem je pro mimořádné události upravena v kapitole 8a.

§ 44 Velký výbor

Ustanovení § 34, 35, 37, 39 až 43 a 43a a kapitola 8a o schůzích výboru vzdáleným přístupem se rovněž použijí na jednání Velkého výboru.

§ 61 Metoda hlasování

(Vkládá se). Způsob hlasování je elektronicky, povstáním nebo otevřeným hlasováním, nebo hlasováním prostřednictvím vzdáleného přístupu podle kapitoly 8a. Předseda oznámí hlasovací způsob, rozprava ke způsobu není připuštěna.

Kapitola 8a

Vzdálený přístup za mimořádných okolností

§ 80a

Rozhodnutí o použití ustanovení kapitoly

Pokud, vzhledem ke zvláště závažné a velmi nebezpečné infekční nemoci, je nezbytné zajistit fungování parlamentu, může parlament, na návrh Rady předsedů a po obdržení stanoviska ústavního výboru, rozhodnout o použití kapitoly na maximálně 3 měsíce.

§ 80b

Schůze výboru vzdáleným přístupem

Výbor se může sejít na schůzi s použitím nástrojů IT, pokud jsou tyto nástroje odsouhlaseny Radou předsedů (schůze výboru se vzdáleným přístupem). Předseda výboru rozhodne o schůzi výboru se vzdáleným přístupem. Podmínkou pro schůzi se vzdáleným přístupem je to, že ti, kteří se mají schůze účastnit nebo být přítomni, mají zabezpečené připojení (vzdálený přístup) mezi sebou. Organizace schůze se vzdáleným přístupem musí zabezpečit, že rozprava se vzdáleným přístupem může být vedena důvěrně a že osoby rozpravy se neúčastníci se nedostanou k informacím o záležitostech, které byly projednávány vzdáleným přístupem dříve, než se stanou veřejnými. Osoba navštěvující schůzi prostřednictvím vzdáleného přístupu je povinna zajistit, aby nebyly jiné osoby přítomny v místnosti během schůze. Utajené dokumenty a záležitosti nesmí být debatovány na schůzi se vzdáleným přístupem.

Povinnost důvěrnosti a zákaz jejího porušení jsou upraveny v § 43c.

§ 80c

Vzdálené hlasování v plénu

Hlasování v plénu se může konat s použitím bezpečného IT systému (vzdáleného přístupu), který byl odsouhlasen Radou předsedů a je přístupný každému poslanci. Volby osob se nesmí konat prostřednictvím vzdáleného přístupu. Předseda oznámí vzdálené hlasování v dostatečném předstihu. Člen parlamentu se registruje ke vzdálenému hlasování během časového limitu stanoveného předem předsedou. Člen parlamentu odevzdá svůj hlas ve vzdáleném hlasování s použitím spolehlivé identifikace. Předseda určí, jak se hlasování zahajuje a jak se uzavírá. Pokud nebyl dán spolehlivý údaj o spojení, může předseda znovuotevřít hlasování. Rada předsedů vydá podrobnější instrukce ke vzdálenému hlasování.

² Eduskunnan työjärjestyksen väliaikainen muuttaminen hyväksyty . Dostupné z:

https://www.eduskunta.fi/FI/tiedotteet/Sivut/Eduskunnan_tyojarjestys_16102020.aspx.

Francie

Národní shromáždění jako plénum může jednat jen fyzicky, výbory mohou jednat vzdáleně, ale hlasování v nich není umožněno. Podle zpráv z Francie jednaly některé orgány reálně vzdáleným způsobem. Změna jednacího řádu zatím přijata nebyla.

Chorvatsko

Chorvatský parlament schválil novelu jednacího řádu v září 2020, ustanovení bylo zrušeno ústavním soudem a problematika musela být upravena znovu. V září byl vypracován zvláštní technický systém včetně zvláštního videolinku, který umožňuje jednat, vystupovat i hlasovat vzdáleně.

Znění jednacího řádu³

Jednání parlamentu, kdy je vyhlášen režim epidemie nakažlivé choroby, hrozby epidemie nakažlivé choroby nebo pandemie nakažlivé choroby

Článek 293a

(ustanovení zrušeno ústavním soudem 119/20⁴).

Článek 293b

Pokud je vyhlášen režim epidemie nakažlivé choroby, hrozby epidemie nakažlivé choroby nebo pandemie nakažlivé choroby příslušným orgánem podle zvláštního zákona, parlament pokračuje ve své práci v souladu s ustanoveními Ústavy a jednacího řádu.

Předsednictvo parlamentu může rozhodnout, v souladu s rozhodnutím příslušného orgánu podle zvláštního zákona, o době zahájení a ukončení zvláštní parlamentní procedury v případech uvedených v odst. 1 tohoto článku a oznámí to členům parlamentu. Zasedání parlamentu se může konat v jiných místnostech parlamentu, než je jednací sál, nebo mimo parlament, pokud o tom rozhodne předsednictvo parlamentu. Předsednictvo parlamentu určí, ve kterých místnostech se bude zasedání konat, kolik členů parlamentu může být přítomno v každé místnosti v souladu s platnými epidemickými opatřeními a stanoví vhodný postup. Při rozdělování křesel mezi politické kluby v místnostech, kde se koná zasedání, předsednictvo parlamentu dodržuje zásadu proporcionality a přiděluje místa způsobem, který odpovídá podílu každého politického klubu na celkovém počtu poslanců parlamentu. Pro účely výpočtu počtu členů parlamentu, kteří mohou být přítomni v místnosti, kde se koná zasedání, všichni členové parlamentu, kteří nepatří k žádnému politickému klubu, se výjimečně považují za politický klub.

Pokud předseda a všichni místopředsedové parlamentu nemohou řídit zasedání z důvodů stanovených v odst. 1, předseda určí, kteří členové parlamentu budou řídit zasedání a v jakém pořadí, podle čl. 31 jednacího řádu.

Členové parlamentu smí mluvit v rozpravě nejvýše 5 minut, zástupci politických klubů nejvýše 10 minut. Navrhovatel bodu pořadu nebo jeho zástupce může v úvodním vystoupení uvést bod na počátku rozpravy projevem dlouhým nejvýše 20 minut. Zástupce vlády, pokud není navrhovatelem, může v úvodním vystoupení vystoupit v rozpravě ne déle než 10 minut, zatímco ostatní vystupující, pokud je jim dán čas na vysvětlení během rozpravy, mají dobu

³ Standing Orders of the Croatian Parliament: Consolidated Text. Dostupné z:

https://www.sabor.hr/sites/default/files/uploads/inline-files/Croatian-Parliament-Standing-Orders_Consolidated-Text_November-2020.pdf.

⁴ Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-4208/2020 od 20. listopada 2020. Dostupné z: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_10_119_2337.html.

Ke zrušení došlo 20. listopadu 2020. Zrušení proběhlo pravděpodobně kvůli zvýhodnění předsednictva nad proporcionálním poměrem klubů při omezení počtu poslanců.

omezeno na 5 minut. Pokud je požadováno přerušení rozpravy podle čl. 248 jednacího řádu, předsedající může nařídít přerušení maximálně na 5 minut.

Schůze pracovních orgánů parlamentu mohou být organizovány a přenášeny při použití elektronických prostředků, tedy audio nebo videokonferencí.

Členům parlamentu, kteří z důvodů odst. 1 nemohou být přítomni v místnosti, kde se koná zasedání, je umožněna rozprava a hlasování prostřednictvím elektronických prostředků, audio/video konferencí, tak jak to rozhodne předsednictvo parlamentu.

Ohledně ostatních záležitostí, neupravených v tomto článku, se ostatní ustanovení jednacího řádu použijí přiměřeně.

Irsko

Pandemie zastihla Irsko při volbách v únoru, komory jednaly v dobrovolném omezeném režimu, bez vzdáleného přístupu. Výbory komor se zformovaly až v červnu 2020, stejně jako vláda.

Zatím se vzdálený přístup neaplikuje ani v jedné z komor, s **výjimkou externích osob do výborů**, což bylo umožněno jako novinka.

Litva

Seimas jedná v současnosti běžně videokonferenčním způsobem. Jednací řád, přesněji řečeno jeho novela, stanoví příslušné procedury.

Znění jednacího rádu⁵

Kapitola: Činnost parlamentu po vyhlášení nouzového stavu

Čl. 186-9.

Ostatní ustanovení jednacího řádu budou aplikovány v případě vyhlášení nouzového stavu dle procesů stanovených zákonem o civilní ochraně, pokud nejsou v rozporu s ustanoveními této kapitoly.

Čl. 186-10.

Pravomoci Rady parlamentu po vyhlášení nouzového stavu

Pokud je vyhlášen nouzový stav, Rada parlamentu vykonává pravomoci stanovené v čl. 32 jednacího řádu, posuzuje agendu parlamentních zasedání a pořad zasedání parlamentu, rozhoduje o nich, stanoví harmonogram během nouzového stavu, a pokud je to nutné, dává instrukce k organizování schůzí výborů a komisí prostřednictvím vzdáleného přístupu, postupuje rozhodnutí v těchto věcech parlamentu.

Čl. 186-11.

Organizace práce parlamentních výborů, komisí a jiných orgánů parlamentu v nouzovém stavu

1. Na základě rozhodnutí Rady parlamentu mohou být schůze výborů a komisí organizovány a rozhodnutí mohou být přijímána vzdáleným přístupem prostřednictvím elektronických nástrojů v reálném čase. Pokud jsou rozhodnutí výborů a komisí přijata tímto způsobem, je nezbytné zajistit identifikaci členů parlamentu a zanesení výsledků hlasování; pokud je to možné, je zpracováváno audio nahrávání schůze a schůze je přenášena na webové stránce parlamentu.

2. Činnosti jiných orgánů parlamentu, než které jsou upraveny v bodu 1 tohoto ustanovení, musí být koordinovány Radou parlamentu.

⁵ *Seimas Of The Republic Of Lithuania Statute*. Dostupné z: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/57d7b351289a11ea8f0dfdc2b5879561?jfwid=4t02buo0n>.

Lotyšsko

Saeima jedná v současnosti běžně videokonferenčním způsobem, který je hybridní (je řízen ze zasedací místnosti), je speciální pro parlament a nazývá se eSaeima. Předsednictvo může rozhodnout o jednání prostřednictvím tohoto vzdáleného přístupu. Během léta se všechna pléna konala vzdáleným způsobem.⁶

Znění jednacího řádu

Podle běžného znění jednacího řádu musí být program pléna odsouhlasen 3 dny před jednáním pléna prostřednictvím předsednictva.⁷ Při tomto jednání o programu je možno rozhodnout o hybridním jednání.

Malta

V dubnu 2020 byla přijata změna jednacího řádu, která umožnila pro výbory vzdálený přístup. Novela jednacího řádu je navázána na epidemický zákon o zranitelných osobách, 111/2020, které chrání starší a jinak zranitelné osoby.

Německo

V březnu 2020 byla přijata novela jednacího řádu Bundestagu (Spolkového sněmu), ale týkala se jen jednání výborů⁸. Podle zpráv ze září 2020 se nepodařilo překonat pochybnosti ohledně ústavnosti hlasování vzdáleným způsobem v plénu. V září byla březnová novela prodloužena do konce roku 2020. Jednací řád není v Německu zákonem.

Znění jednacího řádu Bundestagu

§ 126a

Zvláštní použití jednacího řádu na základě všeobecného ohrožení prostřednictvím covid-19

Bundestag je odlišně od § 45 odst. 1 usnášeníschopný, když je v plenárním sále více než ¼ poslanců.

Výbor je usnášeníschopný odlišně od § 67, pokud více než ¼ členů se účastní na schůzi nebo **pokud se může účastnit prostřednictvím elektronických telekomunikačních prostředků.**

Výbory, včetně imunitního, mohou zmocnit svého předsedajícího v zasedacích týdnech podle § 72 i mimo zasedací týdny, aby mohly být k rozhodování odlišně, než stanoví § 48 odst. 1 věta první, **použity elektronické komunikační prostředky.**

Veřejná jednání výborů a veřejná slyšení mohou být provedena tak, že má veřejnost přístup jen prostřednictvím elektronických prostředků.

Toto ustanovení není možno použít po 30. září 2020.(...) Před tímto datem může být aplikace zrušena usnesením Bundestagu.

⁶ Zde je možno vidět jednání pléna včetně hlasování.

https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20200702114301_saeima.lv.1_0_0. Záznamy z jednání jsou dostupné z webových stránek Saeima z: <https://www.saeima.lv/en/legislative-process/plenary-sittings/video-recordings>;

⁷ Znění jednacího řádu, zatím však bez nedávné změny, je dostupné z Saeimas kārtības rullis. Dostupné z: <https://likumi.lv/ta/id/57517-saeimas-kartibas-rullis>.

⁸ Beschlussempfehlung und Bericht: Änderung der Geschäftsordnung des Deutschen Bundestages. Dostupné z: <https://dip21.bundestag.de/dip21/btd/19/181/1918126.pdf>.

Polsko

Dne 26. 3. 2020 byla přijata změna jednacího řádu Sejmu, která umožňuje jednání se vzdáleným přístupem i vzdálené hlasování, a to jak v plénu, tak ve výborech a jiných orgánech Sejmu, včetně řídicích. Jednací řád není zákonem, změna byla schválena komorou okamžitě a začala platit následující den. Zároveň novela omezila řečnickou dobu pro různé účely. Rozhodnutí o provedení vzdáleného jednání může učinit předseda Sejmu po slyšení Rady starších. Je třeba zajistit technické prostředky pro každého poslance.

Senát své způsoby jednání nenovelizoval ani nezměnil.

Znění jednacího řádu Sejmu⁹

Oddíl IIIA Zasedání Sejmu, výboru a podvýborů s použitím prostředků elektronické komunikace umožňujících vzdálený přístup

Článek 198a.

1. V případě:

- 1) zavedení výjimečného stavu, stavu přírodní katastrofy nebo stanného práva nebo
- 2) stavu epidemie ve smyslu zákona ze dne 5. prosince 2008 o prevenci a boji proti infekcím a infekčním chorobám u lidí

může být zasedání Sejmu vedeno pomocí elektronických komunikačních prostředků umožňujících vzdálený přístup.

2. Maršálek Sejmu přijme po konzultaci s Radou starších rozhodnutí uspořádat zasedání Sejmu s využitím elektronických komunikačních prostředků umožňujících vzdálený přístup.

3. Po přijetí rozhodnutí (...) zajistí Kancelář Sejmu všem poslancům, kteří o to požádají, přístup k technickým prostředkům umožňujícím tento druh účasti na zasedání.

4. Způsob, postup a podmínky podání žádosti uvedené v odst. 1 písm. 3 určí Maršálek Sejmu ve formě opatření.

5. Ustanovení odst. 3 se použije obdobně na subjekty uvedené v čl. 170 odst. 1-3.

6. Na zasedání Sejmu, které se koná způsobem uvedeným v odst. 1 písm. 1 a zasedání orgánů Sejmu podle čl. 198i. odst. 1 a čl. 198j. odst. 1 se přiměřeně použijí ustanovení oddílů I-III a IV-V, pokud ustanovení tohoto oddílu nestanoví jinak.

Článek 198b.

Požadavky na elektronické komunikační prostředky umožňující vzdálený přístup, postup při podávání žádosti o ně a způsob jejich doručování poslancům a jiným oprávněným osobám stanoví opatření Maršálka Sejmu takovým způsobem, aby tyto prostředky zaručovaly možnost identifikace osoby, která používá vzdálený přístup v reálném čase, zejména projevy, hlasování, podávání formálních návrhů, a zároveň zajišťovaly záruku bezpečnosti systému.

Článek 198c.

1. Účast poslance na zasedání Sejmu s využitím elektronických komunikačních prostředků umožňujících vzdálený přístup se rovná ostatním formám účasti na zasedání Sejmu a nesmí vést k vyloučení nebo omezení práv poslance, stanovených v právních předpisech.

2. Při zasedání Sejmu konaném za použití elektronických komunikačních prostředků umožňujících vzdálený přístup podle čl. 198a. odst. 1, se ustanovení čl. 7 odst. 1 druhá věta nepoužije.

⁹ Odział IIIa Posiedzenia Sejmu, Komisji I Podkomisji Z Wykorzystaniem Środków Komunikacji Elektronicznej Umożliwiających Porozumiewanie Się Na Odległość: UCHWAŁA Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. REGULAMIN SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ. Dostupné z: <http://www.sejm.gov.pl/prawo/regulamin/regsejm.htm#R3a>.

3. Poslanec využívající elektronické komunikační prostředky umožňující vzdálený přístup potvrdí svoji přítomnost na zasedání Sejmu přihlášením se do hlasovacího systému a výtiskem hlasovací listiny.

Článek 198d.

Na zasedání Sejmu vedeném s využitím elektronických komunikačních prostředků umožňujících vzdálený přístup podle čl. 198a. odst. 1 platí, že pokud ustanovení jednacího řádu stanoví písemné předkládání dokumentů, mohou být tyto dokumenty předkládány v elektronické podobě.

Článek 198e.

V případě zasedání Sejmu s využitím elektronických komunikačních prostředků umožňujících vzdálený přístup podle čl. 198a. odst. 1 je zajištěna transparentnost zasedání Sejmu, zejména vysíláním zasedání s využitím sítě.

Článek 198f.

1. Projevy během projednávání bodu pořadu jednání zasedání Sejmu způsobem uvedeným v čl. 198a. odst. 1 nesmí být delší než 5 minut. Maršálek Sejmu může souhlasit s prodloužením projevu.

2. Projevy členů v rozpravě nesmí trvat déle než 3 minuty, s výjimkou projevů zástupců klubu, které nesmí přesáhnout 15 minut.

3. V rozpravě k bodu může poslanec vystoupit pouze jednou.

Článek 198g.

1. Na zasedání Sejmu vedeném podle čl. 198a. odst. 1 lze hlasovat s využitím elektronických komunikačních prostředků umožňujících vzdálený přístup.

2. Hlasování s využitím elektronických komunikačních prostředků umožňujících vzdálený přístup splňující požadavky stanovené v předpisech vydaných podle čl. 198b se rovná hlasování podle čl. 188 odstavec 2.

Článek 198h.

Úředním potvrzením o průběhu zasedání Sejmu konaného s využitím elektronických komunikačních prostředků umožňujících vzdálený přístup podle čl. 198a. odst. 1 je audiovizuální záznam.

Článek 198i.

1. Maršálek Sejmu se může rozhodnout uspořádat zasedání prezidia Sejmu nebo Rady starších pomocí elektronických komunikačních prostředků umožňujících vzdálený přístup.

2. Ustanovení tohoto oddílu se přiměřeně použijí na zasedání Předsednictva Sejmu nebo Rady starších vedená za použití elektronických komunikačních prostředků umožňujících vzdálený přístup.

Článek 198j.

1. V případě:

1) zavedení výjimečného stavu, stavu přírodní katastrofy nebo stanného práva nebo

2) stavu epidemie ve smyslu zákona ze dne 5. prosince 2008 o prevenci a boji proti infekcím a infekčním chorobám u lidí

- zasedání výboru nebo podvýboru může být vedeno s využitím prostředků elektronických komunikací umožňujících vzdálený přístup

2. Zasedání výboru nebo podvýboru způsobem uvedeným v odst. 1 svolá Maršálek Sejmu po konzultaci s předsedou výboru.

3. Ustanovení čl. 152 odst. 2 se použije obdobně. Žádost uvedená v tomto ustanovení se podává Maršálkovi Sejmu a může být podána v elektronické podobě. Maršálek Sejmu může

rozhodnout o svolání schůze výboru s využitím elektronických komunikačních prostředků umožňujících vzdálený přístup.

4. Je-li zasedání výboru nebo podvýboru svoláno za použití elektronických komunikačních prostředků umožňujících vzdálený přístup, může předsednictvo výboru vykonávat pravomoci uvedené v čl. 153 odstavce 1 a 2.

5. Je-li schůze výboru svolána způsobem uvedeným v odst. 1, kancléřství Sejmu poskytuje všem poslancům Evropského parlamentu uvedeným v čl. 154 1a a dalším oprávněným osobám, které podají žádost, přístup k technickým prostředkům, které splňují požadavky uvedené v čl. 198b, což umožňuje tento typ účasti na zasedání.

6. Na zasedání výboru způsobem uvedeným v odst. 1, ustanovení čl. 154 odstavec 3 neplatí.

Článek 198k.

1. Poslanec potvrdí svou přítomnost na schůzi výboru nebo podvýboru konané za použití elektronických komunikačních prostředků umožňujících vzdálený přístup přihlášením do hlasovacího systému a výtisky listiny účasti na hlasování.

2. Audiovizuální záznam je úředním potvrzením průběhu zasedání výboru nebo podvýboru konaného za použití elektronických komunikačních prostředků umožňujících vzdálený přístup.

Článek 198l.

V případě zasedání výboru nebo podvýboru podle čl. 198j. odst. 1 se vydává zpráva komise nebo podvýboru v elektronické podobě.

Článek 198m.

Pro schůzi výboru nebo podvýboru se čl. 198j. odst. 1, ustanovení čl. 198a. odst. 3, čl. 198b, čl. 198c. odst. 1 a 3, čl. 198d a čl. 198g použije přiměřeně.

Portugalsko

Portugalská jednací pravidla, přijatá parlamentem, umožnila vzdálený přístup včetně hlasování poslancům, kteří nemohli přicestovat ze zámoří (Azory, Madeira) nebo z Evropy. Tato možnost byla v září zrušena, vzhledem k tomu, že přicestování už nebylo zakázáno, ale může být obnovena.¹⁰

Rumunsko

Při prvních pokusech o plně vzdálenou schůzi dolní komory (20. březen) použilo Rumunsko kombinovaný systém, který zajistil osobní hlasování poslance prostřednictvím hesla, kterým se poslanec přihlašoval k systému. Heslo bylo posláno prostřednictvím SMS zprávy. Zároveň byla organizována rozprava se vzdáleným přístupem. Hlasování ohlašoval předsedající, poslanci měli omezený čas na stisknutí volby. Hlasování se dělalo vzdáleně zvláštní hlasovací aplikací. Okamžik ukončení hlasování každý poslanec viděl.

Pozměnění jednání obou komor rumunského parlamentu byla přijata v březnu a dubnu, jako opatření Stálého výboru příslušné komory č. 16/2020 a 7/2020, a byla vyhlášena ve sbírce. Od té doby mohou obě komory jednat vzdáleným přístupem.

Opatření byla napadena u ústavního soudu opozicí s tím, že změny měly být přijaty přímo jako novely jednacích řádů, nikoliv opatřením Stálého výboru. Ústavní soud návrh zamítl.¹¹

Znění jednacích řádů komor

Obě komory schválily následující obsah změny jednacího řádu: Při výjimečných situacích úředně vyhlášených příslušnými úřady, schůze Stálého výboru, Výboru předsedů parlamentních klubů,

¹⁰ Změnu jednacího řádu ani příslušné usnesení se nepodařilo dohledat.

¹¹ Tănăsescu, Elena-Simina a Bogdan DIMA. *The Role of the Romanian Parliament during the COVID-19 Sanitary Crisis*.

výborů i pléna se budou uskutečňovat prostřednictvím elektronických nástrojů, sledujícíce proceduru, která bude schválena rozhodnutím Stálého výboru. Výbor předsedů parlamentních klubů může změnit proceduru konečného hlasování u návrhu zákona, který je na programu pléna.

Řecko

Řecký parlament už dovoluje hlasování se vzdáleným přístupem, a to jak orgánů, tak pléna.¹² Přesné znění novelizace jednacího řádu se prozatím nepodařilo zjistit.¹³

Slovinsko

Podle jednacího řádu Národního shromáždění za podmínky přírodní nebo jiné katastrofy, pokud je schůze za přítomnosti poslanců riziková, je možno konat schůze vzdáleným přístupem. Novela jednacího řádu byla přijata v dubnu 2020 a vstoupila v účinnost.

Znění jednacího řádu Národního shromáždění

Do jednacího řádu (Úřední věstník Republiky Slovinsko, č. 92/07 - úřední konsolidované znění, 105/10, 80/13 a 38/17) se vkládá nový pododdíl Č. I a články 93a a 93b za článek 93 a zní takto:

Č. I Vzdálený přístup

Článek 93a

(1) Pokud v případě přírodní nebo jiné závažné katastrofy (mimořádných okolností) představuje jednání za skutečné přítomnosti poslanců riziko pro zdraví a bezpečnost poslanců, a je nezbytné přijmout rozhodnutí, která nelze zdržovat, může předseda Národního shromáždění svolat zasedání se vzdáleným přístupem na základě rozhodnutí Rady Národního shromáždění.

(2) Rada rozhoduje o existenci mimořádných okolností uvedených v předchozím odstavci tohoto článku a o svolání a konání zasedání se vzdáleným přístupem podle článku 58 tohoto jednacího řádu. Rozhodnutí je přijato, pokud je návrh podpořen vedoucími poslaneckých klubů, jejichž členové tvoří nejméně dvě třetiny všech poslanců Národního shromáždění. Při rozhodování o řízení zasedání Rada určí jeho průběh, lhůty pro projednání bodů a lhůtu, do které odpovědný pracovní orgán parlamentu musí připravit a předložit předsedovi Národního shromáždění zprávu o projednání bodu, stejně jako čas na rozpravu a způsob hlasování. Na zasedání Rady, na nichž se rozhodne svolat a uspořádat vzdálené zasedání Národního shromáždění, se nevztahují lhůty uvedené v čl. 21 odst. 5 a čl. 21 odst. 8 - 11 tohoto jednacího řádu. Zasedání Rady je svoláno nejpozději den předem.

(3) Zasedání se vzdáleným přístupem je zasedání, na kterém se část poslanců účastní mimo sídlo Národního shromáždění pomocí informačních a komunikačních technologií, které umožňují vzdálenou rozpravu a hlasování. Rozhodnutí o tom, zda se zúčastní zasedání mimo sídlo Národního shromáždění, či nikoli, sdělí poslanec předsedovi Národního shromáždění ve lhůtě stanovené Radou při rozhodování o řízení zasedání. Pokud tak neučiní ve stanovené lhůtě, může se poslanec zasedání zúčastnit pouze v sídle Národního shromáždění. Pokud se poslanec účastní zasedání mimo sídlo Národního shromáždění, musí zajistit, aby jeho komunikační zařízení bylo připojeno k síti, která umožňuje přenos obrazu a zvuku nebo pouze zvuku.

(4) Pořad jednání zasedání se vzdáleným přístupem se stanoví v oznámení o jeho svolání.

¹² KONDYLLIS, Vassilios. *The Greek Parliament in the context of the Covid-19 crisis*.

¹³ Jednací řád je dostupný z webových stránek parlamentu Κανονισμός της Βουλής. Hellenicparliament [online]. Dostupné z: <https://www.hellenicparliament.gr/Vouli-ton-Ellinon/Kanonismos-tis-Voulis/>

(5) Vzdálený přístup se provádí pomocí bezpečné informační a komunikační technologie, která umožňuje přenos a záznam obrazu a zvuku nebo jen zvuku v takové kvalitě, aby bylo možné bezpochyby určit totožnost poslance účastnícího se mimo sídlo Národního shromáždění. Vzdálený přístup musí být zaznamenáván.

(6) Při stanovení, zda je Národní shromáždění usnášeníschopné, se za přítomné považují poslanci, kteří jsou osobně přítomni v sídle Národního shromáždění, a ti, kteří se účastní zasedání prostřednictvím vzdáleného přístupu s využitím bezpečné informační a komunikační technologie.

(7) Národní shromáždění na zasedání se vzdáleným přístupem rozhoduje pouze o záležitostech, pro které se provádí veřejné hlasování. Poslanci účastníci se zasedání v sídle Národního shromáždění hlasují v souladu s články 87 a 88 tohoto jednacího řádu. Poslanci účastníci se zasedání mimo sídlo Národního shromáždění hlasují pomocí hlasovacího zařízení; pokud takové zařízení neexistuje, hlasují prohlášením „pro“, „proti“ nebo „zdrželi se“, zvednutím zelené (PRO) nebo červené (PROTI) karty nebo jiným dohodnutým způsobem, který jasně ukazuje vůli zástupce.

(8) Pokud bylo zasedání vedeno pomocí bezpečné informační a komunikační technologie a informačního systému Národního shromáždění, jsou návrhy navrhovatelů nebo záznamy o hlasování okamžitě zveřejněny na webových stránkách Národního shromáždění.

(9) Předseda Národního shromáždění po skončení zasedání vyhotoví záznam, který se zveřejní v informačním systému a na webových stránkách Národního shromáždění. Záznam obsahuje informace o účasti na zasedání, jména poslanců, kteří oznámili účast na zasedání mimo sídlo Národního shromáždění, rozhodnutí přijatá Národním shromážděním, výsledky všech hlasování a hlasování jednotlivých poslanců.

Článek 93b

(1) Předseda pracovního orgánu parlamentu svolává schůzi se vzdáleným přístupem pouze k projednání věcí, které má projednávat Národní shromáždění na zasedání se vzdáleným přístupem.

(2) Předseda pracovního orgánu svolá a uskuteční schůzi se vzdáleným přístupem ve lhůtě uvedené v čl. 93a odst. 2.

(3) Na vzdálená zasedání pracovních orgánů se nevztahují ustanovení článků 43, 44, 46, 49, čl. 51 odst. 2, čl. 52 odst. 2 a článku 119 tohoto jednacího řádu. Pro svolávání a vedení schůzí pracovních orgánů se vzdáleným přístupem platí obdobně ustanovení tohoto jednacího řádu o zasedáních se vzdáleným přístupem Národního shromáždění.

Španělsko

Španělská dolní komora (Kongres zástupců) zavedla možnost vzdáleného hlasování pro některé poslance už v r. 2012. Nyní je tato možnost použita pro obě komory i orgány (i řídicí) a všechny poslance, včetně vysílání rozpravy. Většinou se používá hybridní kombinace řízení pléna z budovy a vzdáleného hlasování. Vzdálené vystoupení z místa mimo parlament však umožněno není.

Senát přijal následující novelu jednacího řádu (viz níže), která umožňuje vzdálené hlasování, **nikoliv však vystoupení ze vzdáleného místa.**

Znění novely jednacího řádu Senátu¹⁴

Zaprvé,

Pokud zachování distančních opatření přijatých v důsledku zdravotní krize vyvolané covid-19 znemožňuje přítomnost všech senátorů na plenárních zasedáních Senátu, a v reakci na tuto mimořádnou okolnost, **odevzdávají všichni senátoři svůj hlas pomocí vzdáleného přístupu při jakémkoli typu hlasování. Odevzdání hlasu tímto postupem musí zaručovat identitu hlasujícího a obsah jeho hlasu.**

Za druhé,

Před začátkem každého plenárního zasedání budou senátoři informováni o seznamu bodů, o nichž se bude hlasovat. Jakmile příslušná rozprava k bodu skončí, předsedající oznámí podmínky, za nichž se o příslušné iniciativě hlasuje, kdy se zahájí hlasování vzdáleným přístupem a uvede okamžik ukončení hlasování. Po hlasování předsedající oznámí výsledek hlasování. Pokud schůze skončí před zveřejněním výsledku hlasování, bude výsledek sdělen senátorům a bude okamžitě zveřejněn na webových stránkách, aniž je dotčeno to, že předsedající na začátku schůze o tomto informuje na příštím plenárním zasedání.

Předseda Senátu, za souhlasu Rady a po slyšení Rady předsedů, pokud mimořádné okolnosti, které opravňují přijetí tohoto pravidla, pominou, prohlásí skončení platnosti tohoto opatření.

Spojené království

House of Commons (Dolní sněmovna) prošla dlouhou reformní cestu, jak se vyrovnat s jednáním během pandemie. Nejprve byl vytvořen a schválen systém hybridních procesních pravidel, a to od 21. 4. Poté ztroskotalo prodloužení hybridního systému dne 20. 5. 2020 a poslanci se museli vrátit do budovy. Od 8. 6. je možno se účastnit některých procedur vzdáleně, viz níže. Dočasné změny procedury byly dvakrát prodlouženy, nyní do 30. 3. 2021.

Sněmovna lordů byla ke vzdálenému jednání podstatně vstřícnější a její pravidla je umožňují. Včetně hlasování prostřednictvím elektronického hlasovacího systému.

Dočasné změny jednacích pravidel Dolní sněmovny¹⁵

Plénum se schází ve větší místnosti či více místnostech, projevy jsou nově uspořádány a je omezen počet přítomných tak, aby docházelo k sociálnímu distancování podle obecně stanovených pravidel. Např. pokud poslanec prosloví dva projevy, musí odejít.

Přítomnost prostřednictvím vzdáleného přístupu není povolena všem poslancům, ale pouze těm, kteří sami usoudí, že nejsou schopni navštívit budovy z důvodů veřejného zdraví. **Poslanci se vzdáleným přístupem mají přístup jen k následujícím procedurám: k ústním otázkám, urgentním otázkám a ministerským stanoviskům.**

Hlasování systémem division se podle rozhodnutí předsedajícího (Speaker) koná prostřednictvím division lobbies jako obvykle, poslanci se však počítají elektronicky. Hlasování prostřednictvím vzdáleného přístupu není zavedeno.

¹⁴ *Normas Sobre Asuntos Parlamentarios*. Dostupné z:

https://www.senado.es/legis14/publicaciones/pdf/senado/bocg/BOCG_T_14_54.PDF.

¹⁵ House of Commons Chamber proceedings during the COVID-19 pandemic. Dostupné z:

<https://www.parliament.uk/about/how/covid-19-hybrid-proceedings-in-the-house-of-commons/>.

Změny jednacích pravidel Sněmovny lordů

Pravidla byla změněna 22. května 2020, a to usnesením pléna o hybridním systému jednání sněmovny. Pravidla (*Guidance on Hybrid House and Hybrid Grand Committee*) byla prozatím vícekrát pozměněna a mají 16 stránek.¹⁶

Plénum Sněmovny lordů jedná podle těchto pravidel v hybridním režimu, kdy musí být berla umístěna na obvyklém polštářku, nejméně 3 členové se musí jednání účastnit fyzicky. **Ostatní členové se mohou účastnit online se všemi svými právy, včetně hlasování. Svůj režim (fyzické přítomnosti nebo online) musí členové nahlásit předem a nesmí jej po uzavření seznamu na schůzi měnit.** Ostatní pravidla jednání jsou částečně pozměněna, zejména se musí členové do rozpravy hlásit dostatečnou dobu předem a být na seznamu. Dále se musí dodržovat pravidla sociálního distancování. Celé jednání je přenášeno pro účely veřejnosti a uchováváno.

Všechny kontrolní výbory Sněmovny lordů se setkávají online – vzdáleným přístupem, a to včetně hlasování.

Pro plénum i ostatní orgány platí, že každý člen, který nemá přístup ke vzdálenému hlasování, to musí oznámit celý den předem. Předsedající může kdykoliv hlasování přerušit, pokud se ukáže technický problém. Může i hlasování zrušit, pokud byl ohlášen technický problém okamžitě po odhlasování.

Evropský parlament

Evropský parlament, resp. jeho Byro, rozhodlo o alternativní proceduře jednání i hlasování EP. Zmocnění k tomuto rozhodnutí je vyvozováno z pravidla 25 odst. 5, pravidla 186, 187 a 192 jednacího řádu EP, což jsou obecná ustanovení umožňující detailní úpravy hlasování. Výslovná změna jednacího řádu prozatím přijata nebyla. Vzdálené hlasování bylo poprvé využito při plenárním jednání pomocí vzdáleného přístupu dne 23. 3. 2020. Hlasování se potvrzuje pomocí vlastnoručního podpisu každého hlasu. Rozhodnutí Byra je platné do 31. 12. 2020.

Hlasovací systém byl během léta změněn, sčítání hlasů je automatické, i když poslanci jsou stále povinni hlas podepsat a odeslat. V současné době mají poslanci EP možnost participovat na plénu i v ýborech vzdáleně, prostřednictvím zvláštního videokonferenčního systému.

Návrh na novelu jednacího řádu se právě projednává.¹⁷

Znění návrhu novely jednacího řádu EP (zatím neplatí)

Novela jednacích pravidel je rozsáhlá, zde uvádíme jen část. Je podmíněna mimořádnými okolnostmi a zahrnuje zmocnění Byra k určení technických záležitostí a zmocnění předsedy se souhlasem Konference předsedů zvláštní režim nebo jeho část zavést (pravidlo 237b návrhu).

¹⁶ *Guidance On Hybrid House And Hybrid Grand Committee From The Procedure And Privileges Committee: 6th Edition, 24 November 2020, To Take Effect From 24 November.* Dostupné z: <https://committees.parliament.uk/publications/3627/documents/35871/default/>.

¹⁷ *Report on amendments to the Rules of Procedure in order to ensure the functioning of Parliament in extraordinary circumstances.* Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2020-0194_EN.html.

Novela vychází z toho, že poslanci, kteří se účastní vzdáleným přístupem, mají shodná práva jako ostatní poslanci. Vzdálený přístup se přiměřeně aplikuje i v orgánech EP.

Pravidlo 237c

Režim vzdálené účasti

1. Pokud předseda rozhodne v souladu s čl. 237a odst. 3 písm. d) použít režim vzdálené účasti, může Parlament zahájit vzdálený přístup tak, že všem poslancům umožní vykonávat některá ze svých parlamentních práv elektronickými prostředky.

Pokud předseda v souladu s článkem 237b rozhodne, že v rámci režimu vzdálené účasti budou použity vybrané technické prostředky, použije se toto pravidlo pouze v nezbytném rozsahu a pouze na dotčené členy.

2. Režim vzdálené účasti zajistí, že:

- poslanci mohou vykonávat svůj poslanecký mandát, zejména právo na vystoupení v plénu a ve výborech, hlasování a předkládání textů bez omezení;
- všechny hlasy odevzdávají poslanci jednotlivě a osobně;
- systém vzdáleného hlasování umožňuje poslancům odevzdat běžné hlasy, roll call hlasy i hlasovací lístky, zajistí ověření toho, zda se jejich hlasy počítají jako odevzdané;
- jednotný hlasovací systém se použije pro všechny poslance, ať už jsou v prostorách Parlamentu přítomni či nikoli;
- pravidlo 167 se použije v co největší míře;
- řešení informačních technologií poskytovaná poslancům a jejich zaměstnancům jsou „technologicky neutrální“;
- účast poslanců na parlamentních rozpravách a hlasování probíhá bezpečnými elektronickými prostředky, které jsou přímo a interně spravovány a kontrolovány útvary Parlamentu. (...)

Reference

Country compilation of parliamentary responses to the pandemic. Inter-parliamentary Union, 16 October 2020. Dostupné z: <https://www.ipu.org/country-compilation-parliamentary-responses-pandemic>.

CROATIA. Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-4208/2020 od 20. listopada 2020. In: . částka 2337. Dostupné také z: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_10_119_2337.html.

CROATIA. Standing Orders of the Croatian Parliament: Consolidated Text. Zagreb, 2020, ročník 2020, 119/20. Dostupné také z: https://www.sabor.hr/sites/default/files/uploads/inline-files/Croatian-Parliament-Standing-Orders_Consolidated-Text_November-2020.pdf.

DEUTSCHER BUNDESTAG. Beschlussempfehlung und Bericht: Änderung der Geschäftsordnung des Deutschen Bundestages. 19. Wahlperiode. Drucksache 19/18126. Dostupné také z: <https://dip21.bundestag.de/dip21/btd/19/181/1918126.pdf>.

Eduskunnan työjärjestyksen väliaikainen muuttaminen hyväksyty. Eduskunta [online], 16.10.2020 [cit. 2020-12-08]. Dostupné z: https://www.eduskunta.fi/FI/tiedotteet/Sivut/Eduskunnan_tyojarjestys_16102020.aspx.

EE query: Remote plenary sessions and voting. European Parliament. 30.03.2020, updated 14. 09. 2020.

Guidance On Hybrid House And Hybrid Grand Committee From The Procedure And Privileges Committee: 6th Edition, 24 November 2020, To Take Effect From 24 November. Dostupné také z: <https://committees.parliament.uk/publications/3627/documents/35871/default/>.

House of Commons Chamber proceedings during the COVID-19 pandemic. *Parliament* [online]. 2020 [cit. 2020-12-08]. Dostupné z: <https://www.parliament.uk/about/how/covid-19-hybrid-proceedings-in-the-house-of-commons/>.

KONDYLIS, Vassilios. *The Greek Parliament in the context of the Covid-19 crisis: Tackle effectively the novel pandemic.* Robert Schumann Foundation. Study, The Parliament in the time of coronavirus Greece. Dostupné také z: https://www.robert-schuman.eu/en/doc/ouvrages/FRS_Parliament_Greece.pdf.

Posiedzenia Sejmu, Komisji I Podkomisji Z Wykorzystaniem Środków Komunikacji Elektronicznej Umożliwiających Porozumiewanie Się Na Odległość: UCHWAŁA Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. REGULAMIN SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ. Sejm [online]. 28 maja 2020 [cit. 2020-12-08]. Dostupné z: <http://www.sejm.gov.pl/prawo/regulamin/regsejm.htm#R3a>

Saeimas kārtības rullis. In: 1994. částka 96. Dostupné také z: <https://likumi.lv/ta/id/57517-saeimas-kartibas-rullis>.

Seimas Of The Republic Of Lithuania Statute. Vilnius, I-399. Dostupné také z: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/57d7b351289a11ea8f0dfdc2b5879561?jfwid=4t02buo0n>.

SPAIN. *Normas Sobre Asuntos Parlamentarios.* In: 2020, částka 54. Dostupné také z: https://www.senado.es/legis14/publicaciones/pdf/senado/bocg/BOCG_T_14_54.PDF.

TăNĂSESCU, Elena-Simina a Bogdan DIMA. *The Role of the Romanian Parliament during the COVID-19 Sanitary Crisis: A diminishment of the executive decision-making power.* Robert Schumann Foundation. Study, The Parliament in the time of coronavirus. Dostupné také z: https://www.robert-schuman.eu/en/doc/ouvrages/FRS_Parliament_Romania.pdf.

Κανονισμός της Βουλής. Hellenicparliament [online]. Dostupné z: <https://www.hellenicparliament.gr/Vouli-ton-Ellinon/Kanonismos-tis-Voulis/>.

Zmeny rokovacích poriadkov národných parlamentov a rokovanie na diaľku v dôsledku pandémie COVID-19. Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky, Odbor Parlamentný inštitút. Edícia: Porovnávacie analýzy, 10/2020.

Jednací řády jednotlivých států a další dokumenty z parlamentních stránek (uvedeny v textu a poznámkách pod čarou).

Překlad jednotlivých ustanovení jednacího řádu autorka a automatický překladač.

Anotace/Annotation**Změny jednacích řádů parlamentů upravující vzdálený přístup**

Práce popisuje novelizace jednacích řádů v parlamentech členských států EU. Řada parlamentů umožňuje rozpravy se vzdáleným přístupem poslanců kvůli pandemickému nebezpečí. Vzdáleně je umožněno i hlasování.

Klíčová slova: jednací řád, pandemie, vzdálený přístup, hlasování, videokonference

Changes to the Rules of Procedure of Parliaments due to Remote Access

The paper describes the amendments to the Rules of Procedure in the parliaments of the EU Member States. Many parliaments organize online remote access to debates because of pandemic. Voting is also possible remotely.

Key words: rules of procedure, standing orders, pandemic, remote debate, voting, videoconference

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:

Název: Změny jednacích řádů parlamentů upravující vzdálený přístup

Autoři: Syllová, J.

Číslo: Srovnávací studie č. 1.249

Datum: prosinec 2020

Klíčová slova: jednací řád, pandemie, vzdálený přístup, hlasování, videokonference

EDICE: STUDIE

Typ edice: online, ISSN 2533-4131

URL: <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=1>

První vydání edice: červenec 1991

Frekvence vydání edice: nepravidelná

Zaměření: srovnávací a analytické studie zpracované pro členy Parlamentu České republiky

Jazyk: CZ

Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1